

Klimatsamtal utanför ramen

På S.P.G. (Susanne Pettersson Gallery) i Stockholm ställer Patrik Qvist (till och med 14/12-13) ut en serie intressanta och initierade målningar, skulpturer och videoverk som gestaltar natur- och miljökatastrofer. Flera av de sistnämnda finns att se på Internet.

Utställningen Sunsets to expect baserar sig på mediareporteringen av klimatförändringar som tar sig katastrofala uttryck. Qvists drivkraft heter både rädsla och förundran: "rädsla för hur framtida landskap kommer att se ut, och förundran över hur vardagslivet fortsätter att vara en så betydande del av problemet", står det i programförklaringen.

Och drivkraften fick Qvist att bjuda in till ett så kallat Artist Talk (4/12-13) med titeln: "Domedag vardag – ett samtal om livet i antropocenens gryning".

Grön diktatur

Qvists frågor var allmängiltiga: Hjälper det att källsortera i en värld där alla tecken pekar mot accelererande klimatförändringar och där skiljelinjen mellan vad som är naturkatastrof

och miljökatastrof blir allt otydligare och allt mindre relevant? Skulle en grön diktatur kunna bromsa klimatförändringarna och ge planeten en chans att återhämta sig- och hur kan i så fall demokrati och marknads-ekonomi fasa ut på ett snabbt men icke-våldsamt sätt? Och personliga: Hur ska jag måla i en värld av sinande resurser? Har jag någon anledning att inte oroa mig?

Nej, löd svaret från samtliga. Det finns all anledning att oroa sig. Varför, blev den naturliga följdfrågan? För det sätt vi – generellt som mänsklighet – agerar på "världsmarknaden" i dag. Implicit menat det kapitalistiska systemet som bygger på en ständig ökning av profit och exploatering på en ändlig planet. Girigheten är roten till all ondska, sammanfattade de tre injudna problemen.

Vikten av diskussioner

De inbjudna hade ett tempus var med sig i bagaget. Dougald Hine – medgrundare till The Dark Mountain Project, som passade på att släppa sitt fjärde manifest – representerande framtidsperspektivet: hur överlever vi sedan?

Vy över utställningen.

Han poängterade vikten av att hålla klimatsamtal i dylika sammanhang, utanför ramen, så att säga.

Hine var även den som hade mest och bäst att säga om situationen. Han var irriterad på att klimatfrågan kokats ned till det att bara handla om kli-

matförändringar; att helheten därmed riskerar att gå förlorad. Hine menade att två berättelser dominerar just nu:

– Den om individens ansvar att byta glödlampor och källsortera eller den om en global apokalyps som i Cormac McCarthys roman Vägen.

Framtidsoptimism

För historieperspektivet – människans förmåga att anpassa sig genom tiden – stod Birgitta Elfström vid Riksantikvarieämbetet. Samtidigt som hon likställde historien med förändring gav hon uttryck för framtidsoptimism:

– Se på jordbruket exempelvis, saker och ting kommer fram och utvecklas.

Ekoentreprenören Ottar Carlheim-Gyllensköld gav oss nutidsperspektivet. Givet den ekologisk-ekonomiska situationen: vad gör vi nu?

– Banker och börser genererar inga direkta värden åt oss. Algoritmer ja, men inget av direkt

nytta, sade han angående den nuvarande situationen.

Så vad göra med all oro och rädsla, undrade Qvist?

– En bra början är att se in i mörkret, att bli vän med rädslan, svarade Hine.

Måste gå in i mörkret

På det kommenterade Elfström, som själv verkar som psykoterapeut, att just det är en av psykoterapiens grundstenar:

– Du måste se in i mörkret för att kunna gå igenom det.

Konfrontera rädslan. Någon i publiken kallade det rådande systemet – med mer och fler stormarknader och motorvägar – träffande för en systemisk infektion. S.P.G. skriver på hemsidan: "Det personliga är ofta en bra utgångspunkt till att berätta något allmängiltigt." Det gäller även samtalet: från Qvists personliga oro landade diskussionen i allmän reflektion över "systemsmittan".

Text: Rikard Rehnbergh
Foto: S.P.G

"Altare till mina rädslor som barn" – 54x80x21cm, 2013.

WTO-avtal blockerades av Kuba

Ett historiskt WTO-avtal blockerades oväntat natten till lördagen när Kuba med stöd av Nicaragua och Bolivia förkastade den framförhandlade avtalstexten.

Tusentals handelsdiplomater från WTO:s 159 medlemsländer var förra veckan samlade i

Nusa Dua på Bali. (Samtliga 28 EU-länder är medlemmar i WTO, men de har ingen egen handelspolitik, utan den bestäms av EU:s ministerråd som ger EU-kommissionen mandat att förhandla i WTO och andra handelspolitiska sammanhang.)

Diplomater från samtliga

WTO-länder och EU-kommissionen har suttit instängda i salar dygnet runt och förhandlat febrilt. Natten till fredagen tycktes allt kollapsa. Indiens handelsminister Anand Sharma och USAs handelsminister Michael Froman satt öga mot öga nästan åtta timmar i sträck utan att komma någon vart. Den stora

tvisten har varit Indiens program för livsmedelssäkerhet.

Men på fredagsmorgonen lade USA fram ett kompromissförslag som Indien accepterade. Kompromissen innebär att Indien får fortsätta subventionera spannmålslager för att hjälpa låginkomstbönder och fattiga konsumenter – en politik som kritiserats då lagren riskerar att hamna på världsmarknaden och därmed snedvrider handeln. Men Indien måste lova att man inte dumpar spannmålet på andra marknader eller påverkar andra länders program för livsmedelssäkerhet.

Men när alla handelsambasadorer samlades för att god-

känna Baliavtalet kom den stora chocken. Kubas vice handelsminister gick upp i talarstolen och förkastade hela Baliavtalet till nesa för USA, EU och de andra stormakterna. Kuba fick stöd från Nicaragua och Bolivia. De menade att de inte kunde acceptera avtalet på grund av att det förvärrar "nyliberal globalisering", och att det inte är ett balanserat avtal.

Liknande kritik kommer från organisationen den brittiska rättvisorganisationen World Development Movement som kallar Baliavtalet för "ett avtal för transnationella företag och inte för världens fattiga".

Gösta Torstensson

Veckans citat

I längden är det med arbete som med äktenskapet: man känner bara av olägenheterna.

Honoré de Balzac (1799-1850)